

به نام
خداوندی که
به حال بندگان
خویش مهربان
و بخشنده است

اندیشه اسلامی (۱)

ویراست دوم

مؤلفان: آیت الله جعفر سبحانی و

محمد محمد رضایی

تدوین: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه ها

مرکز تدوین متون درسی

تهیه و تنظیم اسلایدها:

معاونت امور اساتید و دروس معارف

اسلامی

فصل اول:

بخش یکم: انسان و ایمان

دلایل ضرورت خود شناسی:

- ۱- خود شناسی مقدمه کمال
- ۲- پیش در آمد جهان شناسی
- ۳- مقدمه خداشناسی
- ۴- حلال مشکلات انسان

**چستی انسان
(خود شناسی)**

فصل اول:

بخش یکم: انسان و ایمان

حقیقت انسان

در این زمینه دو دیدگاه وجود دارد. دیدگاه اول دیدگاه مادیون است. یعنی کسانی که هستی را با ماده برابر می‌دانند و انسان را صرفاً پدیده مادی می‌پندارند. طبعاً این گروه معتقدند که حقیقت انسان با قوانین مادی و مبتنی بر حس و تجربه است. این افراد انسان را با مُردن فانی می‌پندارند. عده‌ای دیگر معتقدند: انسان علاوه بر بُعد مادی، بُعد غیر مادی هم دارد. به نام روح. ادیان الهی به ویژه دین اسلام، دیدگاه دوم را تأیید می‌کنند. این‌ها معتقدند علاوه بر ابزار حسی و تجربی، ابزار غیر تجربی و غیر حسی هم وجود دارد و انسان با مُردن از بین نمی‌رود بلکه انتقال از مکانی به مکانی دیگر است.

فصل اول:

بخش یکم: انسان و ایمان

روح، حقیقت انسان

قرآن در آیاتی به دو ساحتی بودن انسان تصریح می‌فرماید. در یکجا می‌فرماید:

«سپس خداوند اندام انسان را موزون ساخت و از روح خویش در وی دمید»

که مراد از تسویه و موزون بودن، خلقت اعضای بدن است به صورت اعتدال و به دور از افراط و تفریط. و در بعضی از آیات می‌فرماید:

«اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنْفُسَ حِينَ مَوْتِهَا»

«خداوند روح مردم را هنگام مرگشان به تمامی باز می‌ستاند» در این آیه کلمه «تَوَفَّى» به معنای اخذ و گرفتن است. بدون شک فرشته مرگ هنگام مرگ روح آدمی را می‌ستاند هر چند بدن آدمی باقی است. از این آیه استفاده می‌شود که حقیقت انسان همانی است که ملک الموت می‌ستاند.

فصل اول:

بخش یکم: انسان و ایمان

ادراک نظری

ادراک عملی

**بعد ادراکی
انسان**

گرایشهای حیوانی

گرایشهای انسانی

**بعد گرایشی
انسان**

**ابعاد روح
انسان**

فصل اول:

بخش یکم: انسان و ایمان

بحرانهای معرفتی

بحرانهای اخلاقی

بحرانهای روانی و معنوی

انسان و
بحرانهای
فرار و

بخش یکم: انسان و ایمان

فصل اول:

دین و بحرانهای معرفتی

دین و بحرانهای اخلاقی

دین و بحرانهای روانی

**نقش دین در
بحرانهای
انسانی**

قرآن کریم:
أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ
الْقُلُوبُ

آگاه باشید که با یاد خدا
دل ها آرام می گیرد.

وَالسَّلَامُ عَلَيَّ مَنْ اتَّبَعَ الْهُدَى

پ ا ی ا ن

بخش ۱ فصل ۱

سعادت‌مند باشید